

Przyroda Semestr VI LO stacjonarne lekcja 1 - I tydzień

Temat: Środowisko przyrodnicze a geograficzne.

Zapoznaj się z tekstem.

Odpowiedz na pytanie: Jaką rolę pełni człowiek w środowisku przyrodniczym i geograficznym.

Odpowiedź prześlij na adres : dorota.baj-olszewska@ckziu1.edu.pl

Środowisko naturalne, środowisko przyrodnicze - to ogół elementów ożywionych i nieożywionych przyrody, które pozostają w ciągłej interakcji ze sobą nawzajem, a także z człowiekiem, który żyje w ich obrębie i ma na nie wpływ. Charakterystyczną cechą środowiska naturalnego jest jego równowaga. O środowisku naturalnym możemy więc mówić wtedy, gdy dany zbiór czynników środowiskowych pozostaje w stanie równowagi biologicznej. Środowisko przyrodnicze to twór natury, w mniejszym lub większym stopniu przekształcony jednak przez działalność człowieka.

Środowisko naturalne obejmuje takie składniki przyrody, jak gleby, skały, grunty, powietrze, wody powierzchniowe i podziemne, kopaliny, a także wszystkie organizmy żywe. Tworzą go zatem elementy nieożywione przyrody (inaczej fizyczne, nieorganiczne, abiotyczne) oraz ożywione (organiczne, biotyczne).

Do elementów nieożywionych zaliczamy:

- atmosferę: powietrze, opady atmosferyczne, nasłonecznienie, temperaturę i wilgotność powietrza, wiatr (ruch powietrza), ciśnienie atmosferyczne;
- litosferę: gleba, skały, rzeźba terenu, budowa geologiczna;
- hydrosferę: wody powierzchniowe i podziemne.

Ponadto środowisko naturalne tworzy część ożywiona przyrody, czyli biosfera. Biosfera obejmuje powietrze, ląd i wodę (a więc atmosferę, litosferę i hydrosferę rozumiane jako środowisko życia organizmów żywych). Granice biosfery nie są ściśle określone – wyznacza je zasięg organizmów żywych, zamieszkujących daną warstwę Ziemi. Trzeba pamiętać przy tym, że zaliczamy do nich również zarodniki i nasiona, czyli utajnione formy życia, które bytują na większych wysokościach i głębokościach, niż pozostałe organizmy.

Środowisko naturalne a środowisko geograficzne

Termin „środowisko geograficzne” nie jest tożsamy z pojęciem środowiska przyrodniczego. Uwzględnia on bowiem przekształcenia przyrody, jakich dokonał człowiek oraz związane z tym elementy antropogeniczne, a więc na przykład infrastrukturę osadniczą rolniczą i krajobraz gospodarczy, będące tworem świadomej działalności ludzkiej i efektem antropopresji.

Środowisko naturalne a człowiek

Człowiek jako organizm żywy także jest integralnym elementem środowiska naturalnego i ma na nie nieustanny wpływ. Inaczej mówiąc, człowiek ciągle pozostaje w interakcji ze środowiskiem przyrodniczym. Niestety, presja jaką wywiera on na przyrodę za pośrednictwem swojej działalności zaburza często równowagę środowiska naturalnego, a więc jego nieodzowną cechę. O środowisku naturalnym mówimy więc dopóty, dopóki jest ono nieprzekształcone przez człowieka lub przekształcone w taki sposób, że pozwala to na zachowanie równowagi w poszczególnych ekosystemach. Obecność człowieka w obrębie danego środowiska nie odbiera więc temu obszarowi miana naturalnego. Człowiek może żyć w zgodzie z otaczającą go przyrodą i nie zaburzać wykształconej przez nią homeostazy.